

Als in tegenstelling met den tijd der Hervorming komt die aanval thans uit den kring van de rechtsgeleerden zelve. Door een 24tal Deutsche professoren in de Rechten, die zich onder leiding van Dr. Karl Binding vereenigd hebben, wordt sedert eenige jaren gearbeid aan de uitgave van een volledig „Handbuch der Deutschen Rechtswissenschaft.“ In dat wetenschappelijk consortium is de behandeling van het kerkrecht opgedragen aan Dr. Rudolph Sohm, hoogleeraar in de Rechten te Leipzig. En deze heeft aan die opdracht reeds aanvankelijk voldaan, door in 1892 het eerste Deel van de Afdeeling „Kirchenrecht“ in het licht te zenden ¹⁾. Dit Deel, dat bij al zijn omvang toch nog enkel maar handelt over „Die geschichtlichen Grundlagen,“ is natuurlijk slechts de aanvang van het gansche werk. Maar het is terzelfder tijd door zijn inhoud ook een boek op zichzelf; en dan zeker een boek, waarvan zeer begrijpelijk is, dat het veel belangstelling heeft gevonden. Het is van een schrijver, die op rechtsgebied reeds een goeden naam heeft; en het komt uit een kring van geleerden, die wel uit den aard der zaak voor elkanders arbeid niet aansprakelijk zijn, maar die toch reeds door hunne samenwerking elkander aanbevelen. Het behandelt zijn onderwerp, de geschiedenis van het kerkrecht, met eene zeldzame grondigheid en volledigheid; en het doet dat in een vorm, die niet minder zeldzaam is door de groote klaarheid en schoonheid van stijl. En behalve dat alles kan er ook van gezegd worden, dat het door zijne strekking zeer opmerkelijk is. Van den aanvang af tot het einde wil het alle kerkrecht bestrijden; het wil de geschiedenis zelve zulk een vonnis der veroordeeling laten uitspreken; het wil Luther daarbij laten optreden als getuige, om zich dan geheel bij hem aan te sluiten; het wil doen wat hij heeft gedaan, door den schuldige ook te executeeren, zij het ook dat de brandstapel thans vervangen wordt door eene openlijke brandmerking en tentoonstelling.

Het geheele boek is dus inderdaad een geduchte aanval op

¹⁾ De titel is: Dr. R. Sohm, Kirchenrecht, Bd. I, Die geschichtlichen Grundlagen (1892; XXIII en 700 blzz.)